

A 18. Század végén a gyergyószentmiklósi örményekről jegyezte meg egy száz író, hogy kereskedelmük révén „életet lehelnek” az egész környékbe. „Az örmények olyanok az erdélyi államszervezetben, mint az érverés az emberi testben. Bővérűségét éppen úgy jelzik, mint a lázat. Arckifejezésükről egész pontosan le lehet olvasni, hogy az állam egészséges-e vagy pedig sorvadás emésztí.” Máshol *Orbán Balázs* így beszél erről: „örülhetünk előmenetelükön, mert e nemzettöredék nem vala hálátlan e hazához, ők átérték, mivel tartoznak e hazának, miért minden alkalommal méltóknak mutatkoztak arra, hogy e haza őket édes és szeretett fiai közé számítsa. Ők átvették a mi nyelvünket, műveltségünket, ők érdekegységi szövetre léptek, s ekként rokonultak velünk.”

Az erdélyi örmények közül sokan egyéni érdektől vezérelve – az élet már csak ilyen – elhagyták Erdélyt és a Magyar Királyságban, a Kárpát-medence különféle régióiban telepedtek le.

Sok helyen élnek ma is az egykori Történelmi Magyarország területén, a nyugati határoktól Délvidékig és Felvidékig és természetesen itt Erdélyben is.

Engedjék meg, hogy Magyarország nevében köszönetem fejezem ki azért, hogy az erdélyi magyar-örmények nagy számban éltek a magyar állampolgárság adta lehetőséggel és ezáltal kifejezésre juttatták, megerősítették, hogy a magyar nemzet részének is tekintik magukat. Szeretném figyelmükbe ajánlani, hogy Önök is kapcsolódjanak a magyar nemzetnek a határokon átvélő nemzetegyesítési folyamatához és elsősorban a Kárpát-medencében Önök is fokozottan teremtsék meg a formális és informális „netvörközt” a magyar-örmény közösségek között.

Október aktualitását hozza, és talán megbocsátják nekem, ha egy szomorú történelmi eseményre szeretnék utalni, amelyről az elmúlt héten, október 6-án emlékeztünk meg. Igen, az aradi 13-akról van szó és itt azért aktuális, mert közülük két kiemelkedő tábornok *Kiss Ernő*, illetve *Lázár Vilmos* örmény származású volt. De ugyancsak októberhez kapcsolódik az 1956-os forradalom, amelyet a jövő héten ünnepelünk, és amelynek legendás alakja, legtöbbször talán nem is tudják, a Szamosújváron született, örmény származású *Pongrácz Gergely*. Tisztelet a hősöknek!

Engedjék meg, hogy ismételten köszönetet mondjak azon örmény származású honfitársainknak, akik a múltban és a jelenben egyaránt elkötelezetten szolgálták saját közösségük és ezen keresztül Magyarország, Erdély javát. Természetesen ki kell emeljem a marosvásárhelyi Örmény közösség fontosságát, amely jelentős szerepet tölt be a város életében, aktívan hozzájárulva annak gazdasági és kulturális fejlődéséhez.

Kívánom, hogy nemzeti közösségük gyarapodjon lélekben, lélekszámban és szükség szerint anyagiakban is, legyenek sikeresek és ez a kapcsolat továbbra is ugyanilyen gyümölcsöző maradjon magyaroknak és örményeknek egyaránt.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

(Elhangzott a Marosvásárhelyi Örmény Magyar Kulturális Egyesület által szervezett V. Örmény Kultúra Napjai c. rendezvényen a marosvásárhelyi Kultúrpalotában, 2015. október 17-én.)

Esztergály Zsófia Zita

Hősként egykor és Ma

A hősként viselkedő és azóta is példát mutató Aradi Vértanukra emlékeztünk október 6-án, a Fővárosi Örmény Önkormányzat koszorúzással egybekötött rendezvényén. A hagyományoknak megfelelően, *Dr. Issekutz*

Sarolta, az Országos Örmény Önkormányzat képviselője, valamint az EÖGYKE elnöke mondott ünnepi beszédet, valamint *Esztergály Zsófia* a Fővárosi Önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket (a szöveg szó szerinti közlése olvasható lejjebb) és bemutatta *Kiszely Zoltán* politológust, aki az aktuális kihívásnak megfelelően a migránshelyzetről tartott diavetítéssel egybekötött előadást. A megjelentek így elsőkézből informálódhattak Európa belátható jövőjéről, a tagállamok által képviselt politikai magatartások kihatásáról és a háttérben meghúzódó nemzetközi érdekekről. Az ünnepségen *Szilvay Ingrid* meghatározó korabeli katonadalt énekelt, valamint *Vörösváry Márton* csodálatos hegedűjátéka is felcsendült, amely méltó hangulatot varázsolt az örmény származású magyar hősök: *Kiss Ernő* honvéd altábornagy, *Lázár Vilmos* honvéd ezredes, valamint *Csetz János* tábornok emléke előtt.

Esztergály Zsófia elnök beszéde: Sok szeretettel köszöntök mindenkit a Fővárosi Örmény Önkormányzat rendezvényén, amelynek keretében emlékezünk az 1848/49-es Szabadságharc hőseire és áldozataira. Azokra az örmény

származású vitézekre, akik a tőlük telhető legnagyobb odaadással védték meg hazájukat: Magyarországot.

Az ember hajlamos azt hinni, hogy ezek az események régen voltak, s még, ha ha-

gyományörző módon büszkék is vagyunk vértestvéreinkre, bele feledkezünk az évtizedek múlásával a kényelembe és elfogadjuk azt, amit közvetlen életterünknek adnak a nagyhatalmak és saját döntéshozóink. Nem gondolunk arra úgy igazán, hogy bizony a történelem ismétli önmagát, s ennek mi részesei vagyunk. Hogy egykor *Kiss Ernő*, *Lázár Vilmos* mindenét oda adta, még az életét is, csak hogy megvéd-

je hazáját és nemzetét, amelyet akkor is kismillió aljas érdekszál font keresztbe, és leginkább a nemzetközi érdek vagy nagyhatalmak készítette csapda áldozatává lettünk. Ugyanúgy, mint most, és mint a jövőben is lehet.

Vörösvári Márton

A szabadságharcban szabadulni akartunk a ránk nehezedő, és stratégikus elven „agymosó” uralom alól, amely a behódoltatás jegyében manipulálta a többi között hiteles és gazdag őstörténetünket vagy az anyanyelvhasználatunkat. Több száz év alatt még az sem volt elég, hogy a finnek megtagdák nyelvrokoni hivatkozásainkat. Csak most kezd tisztulni a köd itt a szomszédban,

Kiszelly Zoltán politológus

a Tudományos Akadémián. Hogy miért van ez? Azért mert senkinek sem érdeke rajtunk kívül ennek tisztázása, és itthon is a nemzetközi lobby-k próbálják kavarni a kártyát.

Szilváy Ingrid

Ehhez nyilvánvaló eszköz a pénz, amely végtére is gazdára talál, mert mindig találni selejteket. Olyanokat, akiknek gyengécske elveik vannak és nem törődnek a következőkkel, vagy csak a karriert látják maguk előtt. Vagy az első és annak folytatása: a második világháború kirobbantásának okait is érdemes számba venni. Bizony ebben a manipulált viharban Magyarország „hajóját” is érdemes lenne újra görcső alá venni. Hiszen nemtelen eszközök, hatalomátrendezési célok és csapdák vezérelték a háttérben az eseményeket. Ki azt hitte, hogy saját portáján irányít, végülis csak véghez vitte, valamely hatalmi csoportosulás forgatókönyvét. Terhelő ezzel szembe nézni az egész világának, ahogyan nekünk is most.

Pedig voltak, akik megtették. A többi között Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Csetz János is. De mondhatnánk többeket, ország vezetőket is. *Batthyány János* miniszterelnököt mondjuk. Leszármazottját egyébként felkuttattam és meghívtam közénk, de Bálint sajnos ma nem tartózkodik itthon. Viszont hamarosan, még idén közöttünk lesz. Megkért adjam át jókívánságait és üdvözlét az erdélyi örménységnek.

Zárógondolatként engedjétek meg, hogy felhívjam a figyelmeteket arra, hogy nem kizárt manapság bizony az sem, hogy nekünk is szembe kell néznünk az álnoksággal,

hiszen egy nagyszabású népvándorlás előszobájában vagyunk, lassan 9 hónapja. A határmentén sok édesanya fia bizonyít. Egyelőre fegyverhasználat nélkül és kizárólag hivatásosok. A magyar kormány ikonikus szereplőjévé vált a térség migránspolitikájának, de a helyzet globális megoldása

még várat magára, és amíg várat magára, addig nő a biztonsági kockázat is. Ezért úgy gondoltam, hogy a mostani megemlékezésen helyet kell adnunk a ma kihívásának, így vendégünk Kiszelly Zoltán politológus lesz, aki a koszorúzást követően, diás előadásával zárja a rendezvényünket.

Koszorúzás a Aradi Vértanúk kopjafájánál. Jobbról: Szilváy Ingrid, dr. Issekutz Sarolta, Heim Pál

Örmény bűnbánat - december

„Teremtényeid Gondviselője! Oltalmazd kereszted jelével lelkemet és testemet a bűnök tévelyétől, az ördög kísértéseitől, a gonosz emberektől és minden lelki és testi veszedelemtől. És irgalmazz. . .”

Isten megteremtett minket s az egész Világot. Teremtényeit sem hagyja magára, gondviselése annak, aki figyel, megtapasztalható. Mivel őriz meg minket? A kereszt jelével, melyet fegyvernek tekinthetünk, mikor harc folyik a bűn ellen, mikor küzdünk az ördög kísértései ellen. De a gonosz ember is árthat: lelkünket-testiinket sok veszedelemtől kell megővni. Ha ismerjük a veszélyek forrásait, lehetőségeit, Isten kegyelmével harcolni tudunk.

dr. Sasvári László